

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 26/2016
20.01.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиље И.Б. из И., против туженог Б.Б. из И., чији је пуномоћник адвокат И.С. из К., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 479/15 од 28.10.2015. године, у седници одржаној 20.01.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 479/15 од 28.10.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди П2 351/15 од 08.09.2015. године, одређене су мере за заштиту од насиља у породици (став 1). Забрањено је туженом да се приближава тужилји на удаљености мањој од 50 метара и наложено му је да се уздржава од приближавања на овој удаљености (став 2). Туженом је забрањено да на било који начин угрожава лични и телесни интегритет тужиље, сваким грубим, дрским и злонамерним понашањем и наложено му је да се уздржава од таквог понашања (став 3). Мере заштите од насиља у породици изречене су на период од годину дана уз могућност продужења док не престану разлози због којих су одређене (став 4). Констатовано је да жалба не задржава извршење (став 5). Одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка (став 6). Тужилја је ослобођена обавезе плаћања таксе на тужбу и пресуду јер је незапослена (став 7).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 479/15 од 28.10.2015. године, одбијена је жалба туженог и потврђена је првостепена пресуда у ожалбеном усвајајућем делу (1,2,3,4,5. и 6. изреке).

Против другостепене пресуде којом је правноснажно окончан поступак, тужени је благовремено изјавио ревизију уз навод да се побија из свих разлога предвиђених законом.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане пресуде у границама овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...55/14) и утврдио да је ревизија неоснована.

Побијана пресуда не садржи битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, јер су судови о захтеву одлучили у границама своје надлежности. Ревизијом се не указује на неку другу повреду поступка која представља дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачка 2. и 3. ЗПП, због које би се побијана пресуда морала укинути.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су бивши ванбрачни партнери. Њихова заједница живота је трајно прекинута 24.07.2015. године. Странке имају једно заједничко дете, сина А. рођеног ... године, који сада живи са тужиљом као мајком у кући бабе по мајци. У току је поступак ради вршења родитељског права. Тужени као отац виђа дете, најчешће тако што га преузима његов брат.

У време трајања заједнице живота, странке су живеле у заједничком домаћинству са родитељима туженог и породицом његовог брата. Њихови односи су и раније кулминирали свађама, најчешће због сумње тужиље да тужени одржава везу са другим женама. Свађе су биле честе. Једном приликом тужени је са спрата бацао личне ствари тужиље и терао је из куће. Критичном приликом 24.07.2015. године, тужиља је са заједничким дететом туженог била у соби. После завршене ноћне смене, тужени је са братом дошао са посла, разговарао је са мајком у кухињи, после чега је ушао код тужиље, почео да виче на њу, због незадовољства њеним чувањем детета. У једном моменту ухватио је за врат испод браде и вукао је кроз собу до терасе. Руком је ухватио и за надлактицу десне руке. Тада јој је рекао да ако јој не одговара живот у њиховој кући може одмах да иде, што је тужиља и урадила. Позвала је телефоном своју мајку, која јој је кренула у сусрет. После тога је искључила мобилни телефон, због чега је тужени слао поруке њеној мајци. Тужиља случај није пријавила полицији јер није хтела конфликт са породицом туженог. Догађај се десио за викенд, а у понедељак је тужиља затражила помоћ од стручних лица Центра за социјални рад. На њихову сугестију је 28.07.2015. године, отишла на лекарски преглед, којом приликом је констатовано да је претрпела лаке телесне повреде у виду нагњечења на врату. Дала је податак да је задобила повреду у препирци са туженим. Критичном приликом у кући родитеља туженог био је и отац туженог који је видео да се странке гурају и чуо да његов син тера тужиљу из куће. Када је у понедељак отишао по дете код тужиље, она му је показала модрице уз изјаву да је то учинио његов син. Остали чланови породице туженог нису били присутни вербалном и физичком сукобу странака. Мајка тужиље је такође видела модрице на врату и руци тужиље. Тужени

није кривично одговарао. Прекршајно је осуђен у 2015. години због нарушавања јавног реда и мира у физичком сукобу са комшијом.

Прибављен је налаз и мишљење стручног тима Центра за социјални рад К. са изложеним ставом о оправданости и целисходности изрицања мера заштите од насиља у породици, да би се испунили циљеви специјалне превенције, јер постоје ризици да се конфликти странака са елементима психичког и физичког насиља продубе, будући да је у току судски поступак за поверавање детета из ванбрачне заједнице. Мишљење органа старатељства садржи и предлог за изрицање мере забране даљег узнемиравања и приближавања тужиље на удаљености мањој од 100 метара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и стручног мишљења органа старатељства нижестепени судови су правилно применили материјално право када су закључили да је тужени учинио према тужиљи као ванбрачној партнерки акт насиља у породици, који је предмет тражене судске заштите, и одредили меру заштите забраном приближавања тужиљи на мањој удаљености од 50 метара и забраном сваког грубог, дрског и злонамерног понашања према њој, у трајању од годину дана од пресуђења уз могућност продужења тог времена у случају понављања насиља.

Неосновани су наводи и разлози ревизије туженог којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 197. став 1. Породичног закона, насиље у породици је понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Ставом 2. овог законског члана наведени су карактеристични видови насиља у породици, који се у пракси најчешће јављају.

Неосновани су наводи туженог у ревизији да су судови погрешним тумачењем норми материјалног права оценили као његово насиље према тужиљи оно што представља узajамни вербални сукоб, расправу странака као ванбрачних партнера и родитеља, за које тврди да их је испровоцирала тужиља. Правилност закључивања и одлучивања нижестепених судова, образложено побијаним пресудама, поткрепљено је утврђеним чињеничним стањем и мишљењем надлежног центра за социјални рад, како у погледу постојања аката насиља, тако и потребе и сврсисходности изрицања одговарајућих мера заштите у циљу превенције даљих конфликта и спречавања будућег узнемиравања и насиља.

Насиље у породици подразумева свако понашање које одступа од стандарда убичајеног опхођења и комуницирања са члановима породице. Да би такво понашање било квалификовано као насиље у породици није неопходно дуго трајање и виšekратност таквог понашања. У одређеним ситуацијама, као што је и конкретан животни догађај, довољан је један акт понашања који има карактер насиља у породици. Насиље представља и извршено вређање и вербално малтретирање личности другог ванбрачног партнера у току или без међусобног вербалног сукоба.

Такође, физичко повређивање, па и сам покушај физичког насртања, представља акт насиља и изискује реакцију свих чланова породице, али и реакцију и предузимање мера заштите од стране свих надлежних државних органа, у оквиру њихове законске надлежности.

Зато су нижестепени судови правилном применом члана 198. став 2. тач.3. и 5. Породичног закона изrekli мере заштите одговарајуће извршеним радњама насиља и одредили њихово трајање. У питању су адекватне и сврсисходне мере које нису само санкција за утврђену радњу насиља, већ имају специфично превентивно дејство ради спречавања будућег узнемиравања и насиља и обезбеђења спокојства и безбедности не само жртве, већ и осталих чланова породице, посебно одвијања породичних односа у ситуацији када странке имају заједничко малолетно дете. По својој садржини и дејству, мере заштите опомињу и упозоравају учиниоца да се уздржи сваког будућег и најмањег агресивног понашања без обзира да ли је изазвано и да ли постоји провокација која би могла да доведе до таквог понашања. Међусобни односи и понашање парничних странака као бивших ванбрачних партнера су узајамно повезани и условљени. После трајног престанка породичне заједнице, њихови односи треба да буду усмерени ка бољем остварењу улоге родитеља у погледу вршења родитељских права и обавеза према заједничком детету, у складу са његовим најбољим интересом. То је посебно нужно због тога што је у току поступак пред судом ради вршења родитељског права и што је неопходно да се неометано одвијају лични односи између туженог, као родитеља са којим дете не живи, и заједничког малолетног детета странака. У том смислу изречена мера заштите од насиља и њена временска и просторна дистанца треба да обезбеди стварање услова да се изнађе решење у циљу превазилажења настале конфликтне ситуације и стабилизације њихових односа, посебно на родитељском плану.

У већем делу наводи ревизије туженог се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа, те упућују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Такви наводи нису посебно размотрени будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог. Истовремено не доводе у сумњу правилност пресуђења и примену материјалног права садржаног у одредбама Породичног закона.

Применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Љубица Милутиновић,с.р.**